

Conflictul armat din Sudan

The Armed Conflict in Sudan

Marius-Gabriel BOBOCEA*

*Ministerul Afacerilor Externe al României
e-mail: marius.bobocea@mae.ro

Abstract

Lucrarea analizează conflictul armat din Sudan, izbucnit la 15 aprilie 2023 între Forțele Armate Sudaneze (SAF) și Forțele de Sprijin Rapid (RSF). Metodologic, cercetarea se bazează pe o abordare calitativă, de tip studiu de caz, utilizând analiza documentară a rapoartelor ONU și UNHCR, a comunicatelor oficiale ale guvernelor implicate, a rezoluțiilor și declarațiilor organizațiilor internaționale, precum și a presei internaționale și regionale. Aceste surse sunt corelate pentru a evidenția dimensiunea atât militară și geopolitică, cât și cea umanitară și consulară a crizei sudaneze. Rezultatele cercetării arată că Sudanul a devenit un spațiu de competiție geopolitică în care Emiratele Arabe Unite, Egiptul, Arabia Saudită și Federația Rusă își proiectează propriile interese prin sprijin militar, financiar sau diplomatic, acordat părților aflate în conflict. Un rezultat specific al analizei îl reprezintă evaluarea răspunsului României, ca studiu de caz de gestiune consulară a unei crize externe majore.

The paper analyzes the armed conflict in Sudan that broke out on April 15, 2023, between the Sudanese Armed Forces (SAF) and the Rapid Support Forces (RSF). Methodologically, the research is based on a qualitative, case study approach, using documentary analysis of UN and UNHCR reports, official communiqués from the governments involved, resolutions and statements from international organizations, as well as the international and regional press. These sources are correlated so as to highlight both the military and geopolitical dimensions, as well as the humanitarian and consular dimensions of the Sudanese crisis. The results of the research show that Sudan has become an arena for geopolitical competition in which the United Arab Emirates, Egypt, Saudi Arabia, and the Russian Federation project their own interests through military, financial, or diplomatic support to the parties involved in the conflict. A specific result of the analysis is the evaluation of Romania's response as a case study of consular management of a major foreign crisis.

Cuvinte-cheie:

Sudan; conflict armat; Abdel Fattah al-Burhan; Mohamed Hamdan Dagalo; RSF; SAF.

Keywords:

Sudan; Armed Conflict; Abdel Fattah al-Burhan; Mohamed Hamdan Dagalo; RSF; SAF.

Info articol

Primit: 16 noiembrie 2025; Evaluat: 3 decembrie 2025; Acceptat: 13 ianuarie 2026; Disponibil online: 8 aprilie 2026

Citare: Bobocea M.G. 2026. „Conflictul armat din Sudan.” *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, 15(1): 106-119. <https://doi.org/10.53477/2065-8281-26-07>

© Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Articol cu acces deschis distribuit în conformitate cu termenii și condițiile licenței Creative Commons Attribution (CC BY-NC-SA)

Prolegomene

Sudanul reprezintă unul dintre cele mai fragile și conflictuale state ale continentului african, istoria sa recentă fiind marcată de lovituri de stat, de războaie civile, de fragmentare identitară și intervenții ale actorilor externi. De la independența obținută în 1956, țara a traversat două războaie civile majore Nord-Sud, criza prelungită din Darfur și, ulterior, separarea Sudanului de Sud în 2011, toate acestea erodând coeziunea politică internă și capacitatea instituțiilor statului de a gestiona competiția pentru putere (Collins 2026).

Conflictul actual are numeroase dimensiuni concurente și suprapuse. Violența declanșată de cele două facțiuni rivale pentru controlul orașului Khartoum și al zonelor înconjurătoare a prins civilii într-o capcană, expunându-i abuzurilor și potențialelor crime de război, penuriei de alimente și colapsului serviciilor esențiale. Conflictul s-a extins și în alte regiuni ale țării, cu un risc evident de escaladare. În plus, importanța centrală a Sudanului pentru stabilitatea regională amplifică miza actorilor regionali și internaționali și sporește complexitatea identificării unei soluții negociate la criză (Jok și alții 2023). Studiile din *Third World Quarterly* subliniază că războaiele de tip *proxy* în state fragile tind să se autoperpetueze, deoarece actorii externi nu au stimulente reale pentru stabilizare rapidă.

În acest context structural fragil, au apărut și s-au consolidat actualii actori principali ai conflictului: Forțele Armate Sudaneze (SAF – *Sudan Armed Forces*) și Forțele de Sprijin Rapid (RSF – *Rapid Support Forces*). SAF reprezintă armata națională, pilonul tradițional al regimurilor succesive de la Khartoum, cu o influență politică majoră în arhitectura puterii. De-a lungul deceniilor, armata a fost implicată direct în lovituri de stat și în reprimarea mișcărilor de opoziție, poziționându-se nu doar ca garant al integrității teritoriale, ci și ca actor politic central.

Beneficiind de sprijinul regimului, RSF s-a transformat treptat într-un actor paramilitar puternic, cu resurse economice proprii (inclusiv din exploatarea aurului) și cu o structură de comandă loială lui Mohamed Hamdan Dagalo, cunoscut și sub numele de *Hemedti* (Al Jazeera 2023).

Pe plan politic, prăbușirea regimului lui O. al-Bashir în 2019¹ a creat o fereastră de oportunitate pentru o guvernare mixtă civil-militară. Liderii civili, reuniți în coaliții, precum Forțele Libertății și Schimbării, au încercat să negocieze o tranziție către un regim democratic, avându-l ca prim-ministru pe Abdalla Hamdok². Totuși, competiția pentru controlul aparatului de stat, divergențele privind reforma sectorului de securitate și, în special, integrarea RSF în SAF au generat tensiuni majore între armată, RSF și actorii civili. Lovitura de stat militară din 25 octombrie

¹ La 11 aprilie 2019, președintele sudanez Omar al-Bashir a fost înlăturat de la putere de forțele armate sudaneze, după proteste extinse împotriva regimului său autoritar, punând astfel în mișcare un proces de tranziție politică, ce a implicat atât lideri civili, cât și militari.

² În 2019, după înlăturarea lui Bashir, diferite grupuri civile și militare, incluzând Forțele Libertății și Schimbării (FFC – Forces of Freedom and Change), au negociat un acord de cogovernare tranzitorie, menit să conducă Sudanul spre alegeri democratice.

2021³, condusă de generalul Abdel Fattah al-Burhan, a blocat procesul de tranziție, a subminat încrederea populației în promisiunile de reformă și a re poziționat armata și RSF ca rivali direcți în competiția pentru putere ([Al Jazeera 2022](#)).

Atunci când clivajele religioase dintre comunități coexistă cu alte diferențe structurale vizibile, precum inegalitățile economice, apartenența de clasă sau divergențele lingvistice, acestea pot deveni factori catalizatori ai mișcărilor separatiste. La aceste potențiale focare de conflict, se adaugă adesea moștenirea istorică, ce consolidează percepțiile de separare și antagonism ([Badal 1976, 463-474](#)). Analizele din *African Affairs* arată că milițiile integrate parțial în structurile statului devin, în timp, actori autonomi care contestă autoritatea centrală. Din această combinație de istoric conflictual, rivalitate instituțională și tranziție politică eșuată, se conturează motivația declanșării conflictului armat din 15 aprilie 2023: o confruntare deschisă între SAF și RSF pentru controlul statului sudanez, într-un mediu în care instituțiile civile sunt slăbite, iar actorii regionali și internaționali exploatează vulnerabilitatea Sudanului pentru a-și proiecta propriile interese geopolitice.

Lucrarea de față își propune să analizeze acest conflict, dinamicile sale interne și externe, precum și consecințele umanitare și diplomatice, generate de prelungirea sa. Astfel, studiul urmărește: (1) geneza și evoluția RSF din milițiile Janjaweed până la statutul de actor paramilitar autonom; (2) dinamica confruntării SAF-RSF și transformarea acesteia într-un război prelungit; (3) rolul actorilor regionali și internaționali în alimentarea sau gestionarea conflictului; (4) impactul umanitar și principalele răspunsuri diplomatice, cu accent pe demersurile României de protecție consulară.

Pe plan umanitar, lucrarea evidențiază transformarea Sudanului într-una dintre cele mai grave crize umanitare actuale, cu zeci de milioane de persoane afectate de foamete, strămutare forțată, violență și acces limitat la ajutor. Potrivit lui Michael Newman⁴, noțiunea de *umanitar* poate oferi o bază pentru protecția ființei umane, nu doar prin conferirea legitimității utilizării forței militare în situații cu adevărat excepționale de suferință umană, ci și prin abordarea problemelor de sărăcie și inegalitate, care reprezintă cauzele profunde ale situațiilor de urgență pe care intervenția umanitară urmărește, de regulă, să le remedieze ([Newman 2009](#)). Cu alte cuvinte, intervenția altor actori în vederea scurtării conflictului este dezirabilă, cu excepția că, în acest caz, Sudanul a devenit un spațiu de competiție geopolitică în care Emiratele Arabe Unite, Egiptul, Arabia Saudită și Federația Rusă își proiectează propriile interese prin sprijin militar, financiar sau diplomatic, acordat părților aflate în conflict. Implicarea acestor actori nu scurtează, ci, mai degrabă, contribuie la

³ La 25 octombrie 2021, armata sudaneză, condusă de generalul Abdel Fattah al-Burhan, a preluat controlul guvernului printr-o lovitură de stat, arestând lideri civili, inclusiv prim-ministrul Abdalla Hamdok, ceea ce a compromis procesul de tranziție democratică și a tensionat relațiile dintre forțele militare (SAF), paramilitare (RSF) și actorii civili.

⁴ Michael Newman este profesor universitar și cercetător britanic în științe politice și relații internaționale, cunoscut în special pentru contribuțiile sale la dezbaterile teoretice asupra intervențiilor umanitare și responsabilității statelor în fața crizelor umanitare și violențelor de masă – autor al *Humanitarian Intervention: Confronting the Contradictions*, în cadrul *Journal of Conflict Studies*.

prelungirea și intensificarea războiului, în pofida inițiativelor de mediere ale ONU, Uniunii Africane, Ligii Arabe și formatului Quad.

Un rezultat specific al analizei îl reprezintă evaluarea răspunsului României, prin activarea unui *task-force* interinstituțional, prin creșterea nivelului de alertă de călătorie și organizarea operațiunilor de evacuare și repatriere a cetățenilor români, ca studiu de caz de gestiune consulară a unei crize externe majore. Concluzia generală este că, în absența unui aranjament politic între liderii SAF și RSF și a unei presiuni coordonate a actorilor externi, conflictul are tendința de a se croniciza, cu efecte de durată asupra stabilității regionale, asupra securității în zona Mării Roșii și fluxurilor de refugiați către statele din proximitate.

Selecția surselor este concentrată atât pe documente oficiale ale ONU, UNHCR, MAE, dar și pe rapoarte ale organizațiilor internaționale, pe declarații guvernamentale și pe surse media internaționale relevante, respectiv analize academice. Această selecție permite o triangulare complexă a informației între nivelul normativ, politic și factual.

Contribuția lucrării la aducerea unor elemente de noutate

Lucrarea aduce în atenție mai multe elemente de noutate, preluate din literatura privind conflictele armate contemporane și crizele umanitare, mai ales printr-o abordare integrată a securității cu domeniile umanitar și diplomatic, tratând conflictul din Sudan nu doar ca pe un conflict intern sau un proxy war regional, ci, de fapt, ca pe un proces de izolare și securizare a unei crize umanitare, cu efecte directe asupra stabilității regionale (*Cornul Africii, Marea Roșie*) și asupra politicilor de protecție consulară ale statelor terțe. Totodată, conflictul este analizat ca un fel de *proxy war multipolar*, în care competiția dintre actorii regionali și extraregionali, precum Emiratele Arabe Unite, Egiptul, Arabia Saudită, dar și Federația Rusă și SUA, contribuie la prelungirea acestei confruntări, făcând din Sudan un punct de convergență a intereselor geopolitice concurente și actuale.

În aceeași măsură, lucrarea încadrează Sudanul în paradigma statului eșuat și fragmentat, în care coexistă facțiuni paralele de putere militară (SAF vs RSF), se resimte absența unei autorități centrale, respectiv incapacitatea instituțională de a reglementa și de a procesa tranziția politică. În acest sens, corelarea violenței armate cu degradarea progresivă a ordinii sociale, prin care este evidențiată criza umanitară, transpusă în foamete, strămutare forțată și violență sistematică, aduce în atenție instrumentele de control strategic, nu doar consecințele colaterale ale unui conflict. Prin introducerea dimensiunii consular-diplomatice, ca studiu de caz original, prin intermediul evaluării răspunsului României la o criză externă majoră, lucrarea oferă cititorului un element rar tratat în literatura despre conflictele africane, care, în mare parte, se concentrează pe actorii mari.

Pe scurt, contribuția originală a lucrării se bazează exclusiv pe o analiză multinivel, care pornește de la nivel local, ajunge la nivel regional și evocă posibile efecte

la nivel internațional, toate acestea fiind un rezultat al desfășurării necontrolate a conflictului sudanez. Astfel, apare un semn de exclamare în zona crizei umanitare și a implicațiilor diplomatice pentru statele terțe.

1. Scurt istoric

Istoria recentă a Sudanului este plină de conflicte armate, între diferite grupări militare. RSF își au originile în războiul civil din Ciad, țara de la vestul Sudanului. În anii '80, miliții din Ciad (sprijinite de Libia) afectau securitatea din vestul Sudanului (în regiunea Darfur). Astfel, guvernul sudanez a decis înarmarea triburilor locale din Darfur pentru a lupta împotriva milițiilor. Situația se agravează în 1983, când izbucnește al doilea război civil sudanez, oferind o conjunctură fructuoasă pentru ca milițiile să opereze neîngrădite. În deceniul următor, cele două grupări au format o coaliție slabă care a pus bazele grupării Janjaweed⁵.

Militarii din cadrul Janjaweed au fost recrutați în forțele de securitate ale statului sudanez. În 2013, regimul președintelui O. al-Bashir din Sudan se confrunta cu proteste majore și violente pe care președintele le-a înăbușit, folosind o fațiune Janjaweed, condusă de M. H. Dagalo (Hemedti). Această fațiune a fost inițial plasată sub autoritatea Serviciilor Naționale de Informații și Securitate din Sudan. În 2019, gruparea a sprijinit forțele armate sudaneze pentru a-l răsturna pe președintele O. al-Bashir, dar cele două au intrat ulterior în conflict, în parte din cauza planurilor care prevedeau integrarea RSF în SAF.

La data de 25 octombrie 2021, armata sudaneză, condusă de generalul A. F. al-Burhan preia controlul asupra guvernului sudanez printr-o lovitură de stat militară. În consecință, a fost declarată stare de urgență, mulți dintre membrii cabinetului prim-ministrului civil Abdalla Hamdook fiind arestați, iar populația civilă a început să protesteze, refuzând să coopereze cu organizatorii loviturii de stat. Ulterior, generalul al-Burhan, observând rezistența internă și internațională, semnează un acord de 14 puncte, prin care Hamdook redevine premier. Deși Hamdook acceptă, acesta demisionează la scurt timp, mai exact la data de 2 ianuarie 2022.

La data de 5 decembrie 2022, forțele militare, paramilitare și majoritatea liderilor civili semnează un acord pentru a facilita tranziția către o guvernare civilă. Cu toate acestea, populația continuă protestele, cerând dreptate pentru cei care au fost uciși de forțele lui A.F. al-Burhan.

La data de 8 ianuarie 2023, liderii civili și militari se întâlnesc pentru a discuta probleme controversate, printre care se numără și integrarea forțelor paramilitare RSF în cadrul forțelor armate. Ulterior, în aprilie 2023, pe baza acestor discuții cresc tensiunile dintre SAF și RSF, care izbucnesc într-un conflict deschis, desfășurat pe străzile capitalei Khartoum. Liderii civili, Uniunea Africană și ONU fac apel la încetarea imediată a focului, în timp ce părțile se acuză reciproc de atacuri asupra bazelor proprii.

⁵ (Ray 2025) Este considerat de mulți că acest cuvânt derivă din cuvântul arab jinnī (spirit) și jawad (cal).

2. Conflictul armat din Sudan

La acest moment, continentul african este măcinat de conflicte armate, din Cornul Africii, în regiunea Sahel, până în centrul Africii. În Cornul Africii, țări precum Etiopia (ETH) și Somalia au căzut pradă rebelilor Al-Shabaab⁶, teroriștilor din gruparea Stat Islamic⁷, precum și grupării Tigray⁸. În Regiunea Sahel, țări precum Mali, Burkina Faso, Niger și Nigeria luptă împotriva milițiilor Al-Qaeda și celor ale Boko Haram⁹. În centrul continentului, gruparea rebelă M23¹⁰ a redevenit o amenințare majoră, mai ales în urma reușitelor sale militare cu câștiguri teritoriale semnificative în provincia Kivu de Nord, R.D. Congo. Tot în centrul acestui continent, din data de 15 aprilie 2023, un război între forțele armate pro-guvernamentale (SAF - conduse de generalul Abdel Fattah al-Burhan, liderul guvernului recunoscut internațional) și o grupare paramilitară anti-guvernamentală (RSF – conduse de generalul M.H. Dagalo) a aruncat Sudanul într-o criză umanitară fără precedent, lăsând în urmă sute de mii de morți civili și milioane de refugiați.

Inițial, luptele s-au purtat în capitala Khartoum și în districtul Darfur (partea din vest a Sudanului, care se învecinează cu Ciad și cu Republica Centrafricană), însă s-au extins pe întreg teritoriul Sudanului, culminând cu capturarea de RSF a orașului El Fasher la 26 octombrie 2025¹¹. Astfel, la finalul lunii octombrie, RSF deținea controlul total asupra regiunii Darfur și asupra celei mai mari părți a regiunii Kordofan (*regiunea din centrul Sudanului, la stânga de capitala statului – Khartoum*). SAF a recucerit o mare parte din capitala Khartoum, în martie 2025, și a menținut

⁶ Grup militant sunnit, puternic afiliat al-Qaeda, care controlează teritoriul central și de sud al Somaliei și care duce o luptă acerbă împotriva guvernului somalez.

⁷ ONU consideră oficial ISIS (cunoscută și sub numele de ISIL sau Daesh) o grupare teroristă. Consiliul de Securitate al ONU a adoptat în unanimitate mai multe rezoluții care condamnă acțiunile grupării și o desemnează ca o amenințare la adresa păcii și securității internaționale. Printre cele mai importante, se numără Rezoluția 2199 (adoptată în februarie 2015), care vizează, printre altele, blocarea surselor de finanțare ale ISIS și ale altor entități afiliate Al-Qaida. ISIS este inclusă pe lista de sancțiuni a Comitetului ONU pentru sancțiuni (cunoscut sub numele de Comitetul 1267), care, inițial, viza Al-Qaida și talibanii, iar ulterior, a fost extinsă pentru a include și ISIS.

⁸ Oficial numită Frontul de Eliberare a Poporului Tigray (TPLF), gruparea Tigray este o organizație etnonaționalistă de stânga, care a fost atât un partid politic dominant, cât și o forță paramilitară majoră în Etiopia. În timpul războiului, guvernul etiopian a desemnat oficial TPLF ca organizație teroristă în mai 2021. Această desemnare a fost ulterior anulată în 2023, ca parte a procesului de pace.

⁹ Grupare teroristă islamistă radicală, activă, în principal, în Nigeria, dar și în țările vecine din regiunea bazinului lacului Ciad (Ciad, Niger, Camerun). Este considerată o organizație teroristă de către numeroase guverne și organizații internaționale. De asemenea, gruparea a jurat credință Statului Islamic (ISIS) în 2015. Insurecția islamică din Nigeria, condusă de Boko Haram, a provocat o criză umanitară majoră, ducând la mii de morți și milioane de persoane strămutate în regiunea Africii de Vest.

¹⁰ Gruparea M23 a.k.a. *Mișcarea din 23 Martie* – miliție rebelă armată, compusă în mare parte din foști soldați ai armatei congoleze care au dezertat – operează, în principal, în estul Republicii Democratice Congo (RDC). Este o forță contraguvern, luptând împotriva forțelor armate congoleze (FARDC). Rapoarte ale experților ONU și ale guvernelor occidentale, inclusiv SUA și UE, acuză în mod repetat Rwanda și Uganda că oferă sprijin militar și logistic M23, acuzații negate de aceste țări. Activitățile M23 au condus la un conflict major, care a provocat o criză umanitară severă, cu sute de mii de persoane strămutate și cu mii de morți. Gruparea a preluat controlul asupra unor orașe-cheie din provincia Kivu de Nord, inclusiv Goma. M23 a fost acuzată de organizațiile pentru drepturile omului de crime de război, inclusiv de execuții, violuri și recrutarea forțată de copii-soldați.

¹¹ La data de 26 octombrie 2025, RSF a cucerit orașul El Fasher, capitala districtului Darfur de Nord, ultima fortăreață majoră a SAF din regiune. Capturarea orașului a urmat unui asediu de 500 de zile. Relatările în presă au vizat acțiuni violente ale RSF, precum atrocități, crime în masă, violență sexuală și distrugerea spitalelor (G4Media 2025).

controlul asupra majorității regiunilor nordice, estice și centrale, inclusiv Port Sudan, unde se află sediul său temporar ([Sudans Post 2025](#)). Acțiunile au fost condamnate de Secretarul general al ONU, Antonio Guterres ([United Nations 2025](#)).

Recent, mass-media afiliată RSF menționează că Generalul Al-Fatih Abdallah Idris¹² a fost arestat de RSF după ce un clip video, postat pe Internet, îl arăta pe aceasta cum omora, în orașul El Fasher, civili și militari care se predaseră ([The Sudan Times 2025](#)). Totodată, sursele media citate menționează comitetele juridice (*legal committees*) care investighează faptele comise, RSF susținând că rămân angajate în respectarea drepturilor omului și a dreptului internațional.

2.1. Implicarea în afacerile interne ale Sudanului a actorilor din proximitate, în funcție de propriile interese geopolitice

Potrivit analiștilor, experților în relații internaționale, organizațiilor de apărare a drepturilor omului și mai multor reprezentanți ai guvernelor occidentale, Emiratele Arabe Unite (UAE), Egiptul (EGY), Arabia Saudită (SAU) și Federația Rusă (RUS) se implică în conflict prin diferite mijloace, inclusiv prin furnizarea de arme, oferirea de sprijin financiar și logistic, precum și de sprijin diplomatic uneia sau celeilalte părți ([Kottasová 2025](#)).

Experții și activiștii pentru drepturile omului au menționat că armele găsite în Darfur sunt de proveniență emirateză, iar sub administrația Biden, SUA (un aliat important al UAE) au evidențiat legături între o serie de companii cu sediul în națiunea din Golf și rebelii RSF ([Kottasová 2025](#)). Acuzațiile sunt susținute de faptul că UAE doresc destabilizarea Sudanului, excluzând posibilitatea unor alegeri democratice, element preluat din campania regională a UAE, împotriva mișcărilor Primăverii Arabe din 2013 ([Kottasová 2025](#)). În acest context, se presupune că autoritățile emirateze îl susțin, în acțiunile insurgente antiguvernamentale din Sudan, pe comandantul organizației paramilitare RSF din Sudan, M.H. Dagalo (*Hemedti*), care ar conduce o rețea de firme cu sediul în UAE ([Kottasová 2025](#)). În pofida faptului că un grup de experți, numit de Consiliul de Securitate al ONU, a declarat (2024) că prezumțiile sunt „credibile”, UAE a negat vehement acuzațiile ([Kottasová 2025](#)).

În ceea ce privește amestecul EGY în afacerile interne sudaneze, potrivit mass-mediei internaționale (de exemplu, CNN), autoritățile egiptene¹³ i-ar fi sprijinit pe A.F. al-Burhan și M.H. Dagalo în acțiunile acestora de declanșare a loviturii de stat, având ca scop înlăturarea președintelui sudanez (din 1989 până în 2019), F.A. al-Bashir ([Kottasová 2025](#)). Totodată, în actualul conflict dintre RSF și SAF, comandantul RSF, M.H. Dagalo, a acuzat EGY că ar fi furnizat arme forțelor armate sudaneze și ar fi atacat RSF, acuzații respinse de autoritățile egiptene.

¹² Cunoscut și după porecla *Issa Abu Lulu* sau, mai nou, *Călăul din El Fasher*. Este comandant în cadrul RSF.

¹³ Președintele egiptean Abdel Fattah el-Sisi este un fost general de armată care a ajuns la putere când a condus lovitura de stat militară din 2013, având ca rezultat înlăturarea din funcție a primului președinte ales democratic al Egiptului. De atunci, A.F. el-Sisi a reprimat disidența și libertățile civice. Mai multe organizații internaționale, inclusiv ONU și *Human Rights Watch*, și-au exprimat serios îngrijorarea cu privire la situația drepturilor omului din Egipt.

În contextul implicării SAU, este cunoscut sprijinul acordat Sudanului, prin evacuarea a mii de civili, de la începutul conflictului. Deși SAU continuă să ofere sprijin forțelor armate progovernamentale, implicit comandantului A.F. al-Burhan, aceasta se declară neutră conflictului și caută, împreună cu SUA, o rezolvare diplomatică pentru disensiunile dintre SAF și RSF. Pacea în Marea Roșie este un element esențial pentru economia saudită, având în vedere că, în această regiune, se regăsesc căile navigabile folosite în exportul petrolului. Mai mult decât atât, proiectul „*Vision 2030*” al SAU, lansat, în 2016, de către Prințul Moștenitor Mohammed bin Salman, este o foaie de parcurs națională ambițioasă, menită să transforme economia și societatea regatului. Obiectivul principal al planului este de a reduce dependența SAU de exporturile de petrol prin diversificarea economiei și dezvoltarea de noi sectoare, precum și prin reforme sociale și culturale majore.

Cea mai importantă prezență însă în Sudan este cea a RUS, aceasta văzând în conflictul din Sudan o oportunitate de a-și adânci influența în Africa. Anterior, potrivit CNN, grupul mercenar rus Wagner a furnizat RSF rachete prin Siria, Libia și Republica Centrafricană. Grupul mercenar a susținut ani de zile grupuri militante și regimuri autoritare din Sahel, în schimbul resurselor minerale, inclusiv concesiuni majore în industria minieră de aur din Sudan ([Kottasová 2025](#)).

Un alt element important de menționat este dorința Moscovei de a crea în Sudan prima bază navală din regiune. Generalul Burhan folosește acest context pentru a negocia atât cu SUA, cât și cu RUS. Astfel, presa internațională menționează că Generalul Burhan urmărește înființarea unei baze militare americane, deschiderea unor canale de cooperare în domeniul informațiilor cu Israelul prin intermediul unui centru de monitorizare din Port Sudan și revizuirea contractelor rusești, iraniene și turcești, în schimbul sprijinului politic și militar direct al SUA ([Kottasová 2025](#)). În context, acest sprijin ar fi văzut ca o presiune asupra UAE pentru a înceta sprijinul militar acordat RSF și, de asemenea, pentru a recunoaște acest grup drept organizație teroristă. În acest sens, în declarația de presă din 11 noiembrie 2025, Marco Rubio a precizat că se ia în calcul declararea RSF ca organizație teroristă ([Rubio 2025](#)).

2.2. Urmările conflictului armat din Sudan

Conform estimărilor ONU ([Ferguson 2025](#)), în prezent, Sudanul este definit de una dintre cele mai grave crize umanitare din lume, acest lucru însemnând aproximativ 30 de milioane de oameni care se confruntă cu foamea extremă. Mai mult, majoritatea populației civile și-a părăsit locuințele, plecând spre țările învecinate, la vest, spre Ciad și la nord, spre Egipt.

Potrivit Înaltului Comisariat pentru Refugiați al ONU (UNHCR), cele mai recente date ale guvernului egiptean indică faptul că, de la izbucnirea războiului (mijlocul lunii aprilie 2023) ([UNHCR 2024](#)), peste 14 milioane de cetățeni sudanezi s-au refugiat în alte locații, părăsindu-și locuințele, dintre care 1,2 milioane au solicitat protecție internațională în EGY. În acest context, *Planul de răspuns umanitar din*

Sudan 2024 (Sudan Humanitarian Needs and Response Plan 2024 – HRP¹⁴) a primit o finanțare de 1,52 mld de dolari, ceea ce reprezintă 56,3% din cele 2,7 mld de dolari necesare.

În ciuda acestei contribuții semnificative, deficitul de finanțare rămâne substanțial, subliniind necesitatea unui sprijin internațional sporit pentru a răspunde cerințelor tot mai mari ale crizei ([UNHCR 2024](#)). De altfel, după nouăsprezece luni de conflict în Sudan, mii de oameni continuă să se redisloce zilnic, pentru a scăpa de una dintre cele mai severe crize din ultimele decenii, care include foamete, violență brutală, abuzuri, decese, servicii perturbate și acces limitat la ajutor umanitar ([UNHCR 2024](#)). Mai mult, la data de 7 ianuarie 2025, autoritățile SUA au declarat că RSF și milițiile aliate au comis acte de genocid ([Blinken 2025](#)). *Journal of Conflict Studies* evidențiază că securizarea crizelor umanitare mută accentul de la protecția civililor la controlul fluxurilor de refugiați și la gestionarea riscurilor regionale, dar în acest caz, nu doar că fondurile pentru controlul refugiaților sunt insuficiente, dar atacurile asupra populației civile continuă constant, ceea ce ridică un semn de întrebare privind posibilitatea izolării crizei umanitare și riscurile de escaladare regională.

3. Demersuri diplomatice

În perioada mai-decembrie 2023, au existat numeroase tentative de mediere între A. F. al-Burhan (liderul SAF) și M. H. Dagalo (*Hemedti*, liderul RSF), în special prin inițiativa Arabiei Saudite și a SUA, în cadrul negocierilor de la Jeddah.

Egiptul a încercat, de asemenea, să organizeze o întâlnire directă între cei doi lideri, în vara anului 2024, potrivit presei arabe (*Al-Arabiya*, *Middle East Eye*), însă Burhan a refuzat orice întrevvedere cu *Hemedti*, considerând RSF o organizație „rebelă” și „nelegitimă” ([Kiros 2024](#)). În același timp, și autoritățile egiptene își intensificau contactele în cadrul Uniunii Africane și al Ligii Arabe pentru a confirma ilegalitatea RSF. Cu toate acestea, ulterior (septembrie 2025), ambasadorul Hossam Issa, fost ministru adjunct de externe al EGY și șef al Departamentului pentru Sudan și Sudanul de Sud, a declarat pentru trustul de presă Al-Araby Al-Jadeed¹⁵ că gruparea condusă de M.H. Dagalo „nu va avea un impact direct asupra EGY, însă reprezintă o problemă majoră pentru Sudan, deoarece înrădăcinează diviziunea și conduce la existența a două autorități și la absența unui guvern central” ([Hornpulse 2025](#)).

Conform publicației Al-Araby Al-Jadeed ([The New Arab 2025](#)), erau planificate (25.11.2025) negocieri și între reprezentantul administrației Trump, Massad Boulos,

¹⁴ Inițiat și coordonat de ONU, prin intermediul Biroului său pentru Coordonarea Afacerilor Umanitare (OCHA), împreună cu partenerii săi umanitari. Acest plan a fost un efort colectiv care a implicat numeroase agenții ONU și organizații nonguvernamentale (ONG) care operează în Sudan, cu scopul de a oferi asistență persoanelor afectate de conflictul din țară.

¹⁵ Trustul de presă Al-Araby Al-Jadeed (cunoscut și în varianta în limba engleză, *The New Arab*) este un organ de presă panarab cu sediul principal în Londra, Marea Britanie. Deși sediul său central și operațiunile de publicare sunt bazate în Marea Britanie, trustul este deținut de compania privată Qatari Fadaat Media. Prin urmare, are legături strânse în ceea ce privește dreptul de proprietate și finanțarea cu Qatarul. Pe lângă sediul din Londra, publicația are birouri și o rețea extinsă de corespondenți în diverse capitale arabe, inclusiv la Doha și Beirut.

și părțile conflictului, dar A.F. al-Burhan a refuzat orice întâlnire cu M.H. Dagalo și cu reprezentanți ai UAE, invocând părtinirea și sprijinul UAE pentru rebelii RSF, acuzându-l pe Boulos că a promovat, în schimb, un plan de armistițiu defectuos, influențat de UAE. Al-Burhan a considerat inițiativa Quad (SUA, Arabia Saudită, UAE, Egipt), susținută de SUA, ca fiind părtinitoare, din cauza implicării Emiratelor, văzând-o ca subminând armata, în timp ce legitimează RSF ([Booty, Chothia și Chibelushi 2025](#)).

Potrivit canalului de Telegram, *Middle East Spectator*, care promovează informații despre Orientul Mijlociu, din mass-media, în ciuda tuturor așteptărilor, la data de 6 noiembrie a.c., A.F. al-Burhan și M.H. Dagalo și-ar fi dat acordul, de principiu, asupra unui armistițiu umanitar pe o durată de trei luni, sub supraveghere internațională. Pe de altă parte, la aceeași dată, au apărut informații ([Agenzia Nova 2025](#)) care infirmău acceptul armatei sudaneze de a agreea un armistițiu. Astfel, potrivit deciziei Consiliului Suveran Sudanez și aserțiunilor lui A.F. al-Burhan: „Consiliul a decis să mobilizeze poporul sudanez în sprijinul forțelor armate pentru eliminarea milițiilor rebele, ca parte a mobilizării generale și a eforturilor statului de a pune capăt acestei rebeliuni”, în timp ce SAF „avansează în înfrângerea inamicului și protejarea statului sudanez până la cele mai îndepărtate granițe ale sale”, iar „atacul susținut de țări opresive și arogante” (o referire clară la UAE – aliat al RSF) ar urma să fie în curând înăbușit ([Agenzia Nova 2025](#)). Ulterior, A.F. al-Burhan a promis că va răzbuna victimele atacurilor din Darfurul de Nord și de Vest¹⁶, din regiunea Al Gezira¹⁷ și din alte zone, subliniind că acestea sunt „pe drumul spre victorie foarte curând” ([Agenzia Nova 2025](#)).

De menționat, însă, este faptul că informațiile apărute pe canalele de Telegram, înainte de a apărea în trusturile de presă online oficiale, nu au fost într-un totu false. Astfel, RSF acceptase armistițiul umanitar, propus anterior de grupul de mediere condus de SUA, cunoscut și sub numele de *Quad* (care include și SAU, EGY și UAE). Acest fapt este confirmat într-o declarație emisă de milițiile conduse de generalul M.H. Dagalo, în cuprinsul căreia se opina că o încetare a focului „ar asigura furnizarea urgentă de asistență umanitară tuturor sudanezilor” ([Agenzia Nova 2025](#)).

În concluzie, situația actuală este una beligerantă, cu implicarea activă a ONU, prin mecanisme de acordare a ajutorului umanitar refugiaților din Sudan, precum și a unor state ca SUA, SAU, EGY și UAE, sub formă de mediatori, fiecare având interese diferite, dar cel puțin, la nivel oficial, același obiectiv.

4. Demersuri de asistență și protecție consulară, efectuate de MAE al României

La data de 16 aprilie 2023, în cadrul Ministerului Afacerilor Externe (MAE), a fost activat un *task force* interinstituțional pentru acordarea de asistență cetățenilor români aflați pe teritoriul Sudanului. Eforturile *task force*-ului au fost afectate de faptul că activitatea Ambasadei României la Khartoum a fost suspendată în anul

¹⁶ regiuni administrative ale statului sudanez

¹⁷ regiune administrativă a statului sudanez

2021, serviciile de asistență și protecție consulară pentru cetățenii români din Sudan fiind preluate și asigurate de Ambasada României la Addis Abeba, ETH.

MAE, printr-un număr mai mare de misiuni diplomatice române, și în colaborare cu partenerii instituționali, a efectuat numeroase demersuri pentru identificarea și contactarea cetățenilor români și a membrilor de familie ai acestora aflați în Sudan, precum și pentru stabilirea unor modalități optime de evacuare.

La data de 17 aprilie 2023, nivelul alertei de călătorie a fost ridicat la 8 din 9 – *Evitați orice călătorie* ([Ministerul Afacerilor Externe 2025](#)) și a recomandat tuturor cetățenilor români aflați încă pe teritoriul Sudanului să își facă cunoscută prezența prin contactarea de urgență a misiunii diplomatice a României în Etiopia și să solicite asistență consulară, dacă doresc să fie evacuați ([Ministerul Afacerilor Externe 2023](#)). Astfel, de la convocarea de către ministrul afacerilor externe, Bogdan Aurescu, a *task force*-ului interinstituțional (16 aprilie 2023) până la data de 3 mai 2023 ([Ministerul Afacerilor Externe 2023](#)), a fost obținută evacuarea din Sudan a 46 de persoane (39 de cetățeni români și 7 membri de familie ai acestora, cetățeni străini).

Operațiunile de evacuare din zona de conflict și repatrierea în România au fost realizate și finalizate împreună cu partenerii europeni. Astfel, în vederea coordonării la nivelul statelor membre ale UE, reprezentanți ai Departamentului Consular au participat la reuniunile extraordinare informale ale Grupului de Lucru Afaceri Consulare (COCON) al CONS, organizate de Președinția Suediei, în format videoconferință, și au accesat platforma CoOL (Consular online), care s-a dovedit un instrument util pentru schimbul de informații în timp real cu privire la diferite aspecte referitoare la gestionarea crizei. Astfel, cu sprijinul autorităților franceze, suedeze, elene și britanice, au fost realizate evacuări pe cale aeriană către diverse state, precum Djibouti, Cipru și Grecia. De asemenea, a fost acordat sprijin și asistență cetățenilor români și membrilor de familie ai acestora, care s-au deplasat pe cale rutieră către EGY și ETH sau pe cale navală, în SAU.

Centrala MAE și misiunile diplomatice române implicate au asigurat sprijinul necesar pentru repatrierea ulterioară în România, respectiv pentru transportul intern și cel până la destinația finală, eliberarea documentelor de călătorie cetățenilor români în cauză care nu mai dețineau documente valabile și îndeplinirea tuturor formalităților de tranzit.

În ceea ce privește poziția MAE al României, cu privire la conflictul armat din Sudan, reprezentanții ministerului speră la o reglementare pașnică și durabilă a situației din Sudan, aspect confirmat inclusiv în cadrul *Primirii de către secretarul de stat Traian Hristea a ambasadorului Republicii Sudan în România, Almansour Ibrahim Bolad cu prilejul vizitei de rămas bun* ([Ministerul Afacerilor Externe 2024](#)). Poziția asumată de România este legată de faptul că soluționarea conflictului, restabilirea ordinii de drept și urmarea pașilor necesari pentru reconstrucția Sudanului vor permite consolidarea și aprofundarea cooperării româno-sudaneze, inclusiv în domeniul tranziției democratice.

Concluzii

Începând cu 15 aprilie 2023, Sudanul a căzut pradă unui conflict armat între forțele armate sudaneze (FAS) și o facțiune paramilitară antiguvernamentală (RSF) care luptă pentru acapararea puterii. Statele africane sunt familiarizate cu astfel de conflicte, majoritatea confruntându-se frecvent cu ele.

Chiar dacă acest conflict era preconizat de mass-media internațională, de analiștii și oficialii altor state ca fiind unul de scurtă durată, cele două forțe beligerante au desfășurat acțiuni care au prelungit conflictul mai bine de trei ani. Astfel, statul sudanez devine tot mai vulnerabil și slăbit în fața unor confruntări armate, cu o populație transformată în refugiați și strămutați, fără a avea soluții viabile pe termen mediu și lung.

Populația statului sudanez, estimată în anul 2024 la aproximativ 50 de milioane de locuitori, se confruntă astăzi cu foamete severă. Totodată, de la începutul conflictului, au fost uciși peste 150.000 de civili, în principal în timpul capturării orașului El Fasher de către RSF, iar peste 12 milioane de oameni au fost strămutați din cauza luptelor. Mai mult, violențele, crimele în masă, abuzurile asupra femeilor fac parte din strategia RSF de a domina părți din Sudan.

În lipsa unor strategii la nivel diplomatic, inițiate de state cu rol de mediator, care să îi aducă la masa negocierilor pe cei doi comandanți (M.H. Dagalo și A.F. al-Burhan), criza umanitară din Sudan se va adânci într-atât încât statele din proximitate vor simți presiunea refugiaților, iar ONU va trebui să găsească măsurile de reconstrucție a unui stat și a unor generații dezrădăcinate.

Implicații pentru politicile publice

În ceea ce privește politicile publice, lucrarea transmite necesitatea corelării politicilor de securitate cu cele umanitare, pentru a evita tratarea refugiaților exclusiv ca pe un risc. Astfel, se observă importanța pe care o are consolidarea mecanismelor de răspuns consular și de evacuare, coordonată la nivel UE, pe baza lecțiilor din cazul Sudanului. Integrarea accesului umanitar în strategiile de securitate regională prin creșterea presiunii diplomatice coordonate asupra actorilor externi care alimentează conflictul, inclusiv prin sancțiuni țintite, poate constitui unul dintre cele mai profunde rezultate benefice pentru populația afectată, la nivelul oricărui tip de conflict.

Limitări

Limitările principale în scrierea acestui material au constat atât în lipsa accesului la date și informații din teren, care să fi putut fi difuzate prin interviuri sau transcrise prin observație direct, cât și în caracterul fluid al conflictului, ceea ce ar putea conduce la perisabilitatea unor evaluări. De asemenea, trebuie menționată și dificultatea verificării independente a informațiilor provenite din zonele controlate de RSF sau SAF, respectiv posibilitatea de a consulta anumite surse media subiective (biased), potențial afiliate unor actori regionali implicați.

Propuneri și direcții viitoare de cercetare

În vederea creșterii vizibilității strategiilor de rezolvare sau, cel puțin, de gestionare a crizelor societale, derivate din conflicte, sunt necesare numeroase analize comparative privind gestionarea acestor crize la nivel consular. Astfel, poate fi întocmit și dezbătut un eventual studiu al impactului războaielor de tip proxy asupra copiilor și generațiilor strămutate, ca factor de insecuritate pe termen lung, studiu din care, mai apoi, să fie extrase lecții identificate, bază a altor studii ulterioare. Într-un astfel de studiu, ar putea fi luați în calcul factori, precum rolul companiilor și rețelelor economice transnaționale în finanțarea conflictelor armate, respectiv evaluarea eficienței formatelor multilaterale de mediere în conflicte cu actori paramilitari autonomi.

Referințe

- Agenzia Nova.** 2025. „Armata sudaneză respinge propunerea de armistițiu: «Vom lupta până când RSF va fi învinsă»”. *Agenzia Nova*. <https://www.agenzianova.com/ro/news/Armata-Sudanului-respinge-propunerea-de-armisti%C8%9Biu%3B-vom-lupta-p%C3%A2n%C4%83-c%C3%A2nd-RSF-va-fi-%C3%AEfr%C3%A2nt%C4%83./>
- Al Jazeera.** 2022. “Timeline: Sudan’s political situation since al-Bashir’s removal.” *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/news/2021/10/25/timeline-sudan-since-the-fall-of-omar-al-bashir>.
- _____. 2023. “Sudan-unrest-what-is-the-rapid-support-forces.” *Al Jazeera*. <https://www.aljazeera.com/news/2023/4/16/sudan-unrest-what-is-the-rapid-support-forces>.
- Badal, R.K.** 1976. “The rise and fall of separatism in Southern Sudan.” *African Affairs* 75 (301): 463–474. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.afraf.a096771>.
- Blinken, Antony J.** 2025. “US Department of State.” <https://2021-2025.state.gov/genocide-determination-in-sudan-and-imposing-accountability-measures/>.
- Booty, Natasha, Farouk Chothia și Wedaeli Chibelushi.** 2025. “A simple guide to what is happening in Sudan.” *BBC*. <https://www.bbc.com/news/articles/cjel2nn22z9o>.
- Collins, Robert O.** 2026. “Sudan.” *Britannica*. <https://www.britannica.com/place/Sudan>.
- Ferguson, Sarah.** 2025. “Famine takes hold in Sudan.” https://www.unicefusa.org/stories/famine-takes-hold-sudan?utm_source=bing&utm_medium=cpc&utm_campaign=202511_eme_Sudan_en_M_Search&utm_content=2025_Sudan_Famine_M_Search&initialms=bing_cpc_202511_eme-rv_other-sem_textonly_na_na_na_sudan&msclkid=0b36.
- Hornpulse.** 2025. “Cairo-moves-to-counter-hemedtis-parallel-government-in-sudan.” <https://hornpulse.com/2025/09/01/cairo-moves-to-counter-hemedtis-parallel-government-in-sudan/>.
- Jok, Jok Madut, Anette Hoffman, Dan Watson și Benjamin Petrini.** 2023. “Conflict Briefing on Sudan: Roots of the war, regional implications, and the way forward (Third World Quarterly).” <https://www.iiss.org/events/2023/05/conflict-briefing-on-sudan-roots-of-the-war-regional-implications-and-the-way-forward/>.

- Kiros, Kidane.** 2024. "The Ongoing War in Sudan and Its Implications for The Security and Stability of The Horn of Africa and Beyond." <https://www.policycenter.ma/publications/ongoing-war-sudan-and-its-implications-security-and-stability-horn-africa-and-beyond>.
- Kottasová, Ivana.** 2025. "Sudan's bloody conflict is plagued by foreign influence – here is what we know." *CNN*. <https://edition.cnn.com/2025/11/07/africa/sudan-conflict-foreign-influence-intl-cmd>.
- Ministerul Afacerilor Externe.** 2023. „Precizări de presă privind demersurile MAE în contextul evoluției situației de securitate din Sudan.” <https://www.mae.ro/node/61711>.
- _____. 2024. „Primirea de către secretarul de stat Traian Hristea a ambasadorului Republicii Sudan în România, Almansour Ibrahim Bolad cu prilejul vizitei de rămas-bun.” <https://www.mae.ro/node/64597>.
- _____. 2025. „Sudan.” <https://www.mae.ro/travel-alerts/2924>.
- Newman, M.** 2009. "Humanitarian Intervention: Confronting the Contradictions." *Journal of Conflict Studies*. <https://journals.lib.unb.ca/index.php/JCS/article/view/15249/24249>.
- Ray, Michael.** 2025. "Janjaweed." <https://www.britannica.com/topic/Janjaweed>.
- Rubio, Marco.** 2025. "Secretary of State Marco Rubio Remarks to the Press." *US Department of State*. <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2025/11/secretary-of-state-marco-remarks-to-the-press>.
- Sudans Post.** 2025. "Territorial-control-in-sudan-october-2025." *Sudans Post*. <https://www.sudanspost.com/territorial-control-in-sudan-october-2025/>.
- The New Arab.** 2025. "US envoy urges Sudan warring sides to accept ceasefire proposal." <https://www.newarab.com/news/us-envoy-urges-sudan-warring-sides-accept-ceasefire-proposal>.
- The Sudan Times.** 2025. "Who-is-issa-abu-lulu-the-butcher-of-el-fasher." *The Sudan Times*. <https://thesudantimes.com/sudan/who-is-issa-abu-lulu-the-butcher-of-el-fasher/>.
- UNHCR.** 2024. "Egypt-now-biggest-recipient-sudanese-forced-flee-ongoing-war." <https://www.unhcr.org/eg/news/egypt-now-biggest-recipient-sudanese-forced-flee-ongoing-war>.
- United Nations.** 2025. "Secretary-General Expresses Grave Concern over Military Escalation in El Fasher, Sudan, Urges Parties to Engage with Personal Envoy." <https://press.un.org/en/2025/sgsm22883.doc.htm>.